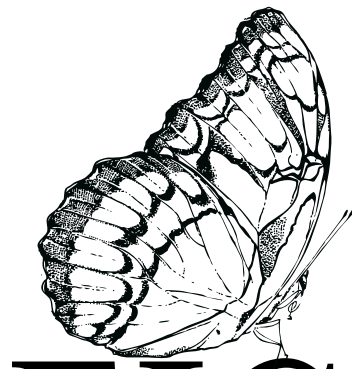
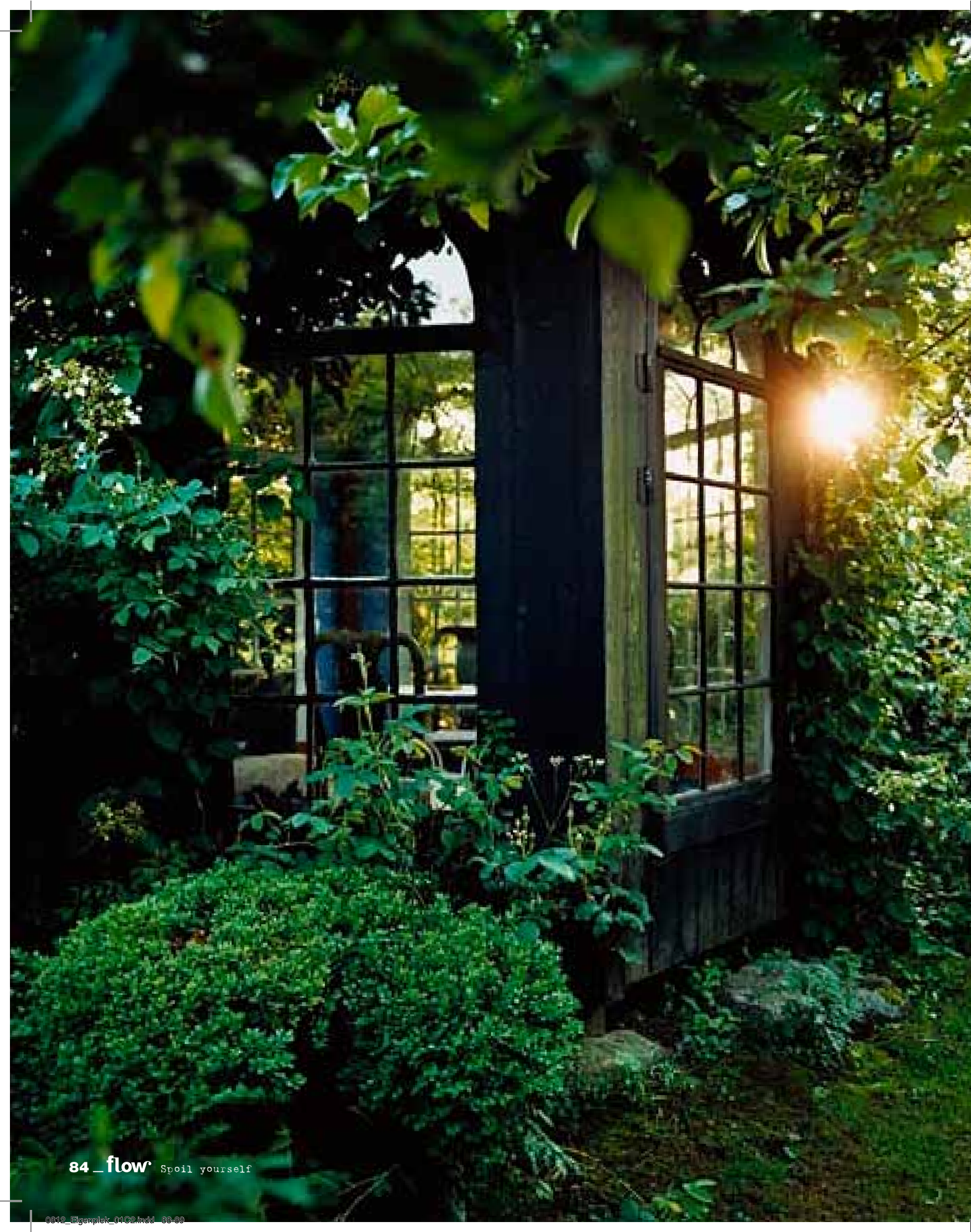

EEN EIGEN PLEK

Een tuinhuisje, een omgebouwde schuur of een hoek ergens in huis:
een eigen plek is zo lekker. Een plek waar je rustig kunt nadenken en
lezen, waar je weg bent van de dagelijkse beslommeringen en waar je
creatief kunt zijn. Een pleidooi voor *a room of one's own*.

Wie heeft ze niet, die goede herinneringen aan het bouwen van een eigen plek: als kind ben je daar vaak al verzot op. Een laken over de tafel wordt een hut. Die lege stofzuigerdoos wordt een huisje. Een paar planken in een boom maken een boomhut. En drie stokken met een strandlaken eromheen een wigwam. En dan die trots op je echte, eigen kamer. Dekbed plus gordijnen van dezelfde stof, posters van ABBA aan de muur (in mijn geval dan), een letterbak vol fijne frutsels en natuurlijk een cassette recorder op het bureau. In het kinderboek *Wij uit bolderburen* van Astrid Lindgren, gebaseerd op haar eigen jeugd, staat mooi beschreven hoe blij kinderen zijn met zo'n eigen plek. De vertelster van het verhaal, Lisa, krijgt voor haar verjaardag een heuse, eigen kamer: 'Het was zo'n mooie kamer dat ik dacht dat een tovenaardat alles moest hebben gedaan. Moeder zei dat er echt een tovenaardat was geweest en die tovenaardat was vader. Hij had een kamer getoverd die helemaal voor mij alleen zou zijn. Dat was mijn verjaardagscadeau. Ik schreeuwde het uit, zo blij was ik. Ik vond het het

mooiste verjaardagscadeau dat ik ooit had gekregen. (...) O wat was het toch een mooie kamer – mijn kamer.'

DE TUIN ALS SCHUILPLAATS

Duidelijk: de behoefte aan een eigen plek is er al van kinds af aan. En waarom zou die behoefte minder worden nu we volwassen zijn? Je kunt er jezelf zijn en ongestoord nadenken en lezen, even ontsnappen aan de vaart der dingen, op adem komen, nieuwe ideeën opdoen. Hoe jammer dat we die plek in de loop der jaren zijn kwijtgeraakt. Want heb jij 'm nog? Meestal wordt de eigen kamer die je bezat in de loop van je leven opgeofferd aan kinderbed, logeerbed of erger nog: een berg was en een strijkplank. Nelson Mandela zei het zo: "Iedereen heeft z'n eigen stille plek nodig die ons van de wereld scheidt en ons voldoening geeft." Zelf vroeg Mandela tijdens zijn gevangenschap om een tuintje, waar hij tomaten, paprika's en spinazie kweekte. Hij vond er rust, de tuin was voor hem een schuilplaats.

DIT KAN OOK NOG

- * Mocht een tuinhuisje niet lukken omdat je eenvoudigweg geen tuin hebt, denk dan eens aan een caravan op een camping waar je met enige regelmaat naar toe kunt gaan. Wie het boek ‘My cool caravan’ van Jane Field-Lewis en Chris Haddon inkijkt, wil nog dezelfde dag een vintage caravan op de kop tikken.
- * Ook een lapje grond huren op een volkstuincomplex, zoals Mandela al zei, kan prettig zijn. Vaak zit daar een huisje bij, maar of je daar ook kunt overnachten, verschilt per tuin. Op de startpagina ‘volkstuin’ en op www.bondvanvolkstuin-ders.nl vind je veel informatie.
- * Wat staat er in je schuur, kan dat niet gewoon weg?

.....

Geraldine Hindriksen bouwde zelf de ultieme eigen plek: een tuinhuisje. Toen het haar min of meer in de schoot werd geworpen door vrienden die zo’n huisje niet wilden gebruiken, twijfelde ze geen moment. Plank voor plank brak ze het tuinhuis af en plank voor plank bouwde ze het ook weer op in haar eigen tuin. Achterin op een schaduwplek, waar het precies paste – alsof het er altijd al had gestaan. Geraldine: “Alleen al het bouwen van zo’n huis was heel leuk, al heeft het wel een paar maanden gekost. Vooral het schilderen was veel werk. Maar ondertussen hielp iedereen in de boekwinkel waar ik werk mee met het sparen van pallets: daar heb ik de vloer van getimmerd. Het heeft allemaal geen cent gekost, alles is gevonden en bij elkaar gescharreld, wat het nog leuker maakt.” De naaimachine staat in het tuinhuis, wat als groot voordeel heeft dat alle rotzooi kan blijven liggen. “Het is heel anders dan als je thuiszit, ondanks dat het natuurlijk zo dichtbij is. Vaak voelt het als een minivakantie: er zijn geen huiselijke beslommeringen, je ziet de afwas niet staan. Ik kan me er heel fijn terugtrekken. Het geeft een gevoel van vrijheid en als ik ’s avonds geen zin heb in de televisie, wandel ik naar mijn tuinhuisje. Zo achter in de tuin, kijkend naar ons woonhuis... ja, dat voelt heel prettig.” Tuinhuisjes om je in terug te trekken bestaan trouwens al heel wat jaren: in China verzezen al tijdens de Zou-dynastie (tussen 1122 en 256 voor Christus) tuinpaviljoens en in Japan bouwden Zen-monniken – op zoek naar eenvoud en rust – traditionele houten theehuizen tijdens de Sengoku-periode (15e-17e eeuw). Groot hoeft een eigen plek niet te zijn, integendeel, want misschien is zo’n kleine, overzichtelijke ruimte juist net wat je nodig hebt.

NIEMAND KIJKT MEE

Een eigen plek kan je een flinke duw in de rug geven wanneer het

om creativiteit gaat. Hier kun je in alle rust tekenen, iets fabriceren of in je dagboek schrijven – zonder dat er iemand over je schouder meekijkt (of aan je spullen zit). Hier kun je onafgemaakte projecten laten liggen net zolang tot je eraan toe bent om verder te gaan. Schrijfster Virginia Woolf hield om die reden al in 1929 een pleidooi voor een eigen plek in haar essay *A room of one’s own* – in het Nederlands vertaald als ‘Een kamer voor jezelf’. Wat bleek? Tot de twintigste eeuw was het zeer ongebruikelijk dat een vrouw een ruimte voor zichzelf had, terwijl Woolf van mening was dat zonder die eigen ruimte creativiteit ook nooit kon gaan stromen. Meteen aan het begin van haar essay schrijft ze: ‘Een vrouw moet geld hebben en een kamer voor zichzelf om romans te kunnen schrijven.’ En verderop vervolgt ze: ‘met een slot op de deur’ – ongestoord dus. Schrijvers, kunstenaars: velen hebben zo’n eigen plek om ongestoord te kunnen werken. Een garage of rommelschuur is geen vreemde plek om mee te beginnen: de eerste studio van Walt Disney was ook maar gewoon in de garage van zijn oom. De Engelse dichter Dylan Thomas bezat een wel erg spectaculair werkhuisje: boven op een klif in Wales. De Ierse toneelschrijver George Bernhard Shaw, wiens stukken nog steeds worden opgevoerd, werkte in een ingenieus huisje in zijn tuin, dat op een draaischijf stond en zo kon meedraaien met de zon. Hij noemde zijn huisje ‘London’, zodat hij ongestoord kon doorwerken mocht er onverhoeds gebeld worden. Zijn personeel antwoordde dan beleefd: *‘I’m sorry Sir, Mr. Shaw is in London.’* Zanger Maarten van Roozendaal werkt eveneens vanuit een bijzonder huisje in de tuin, vertelde hij in *Vrij Nederland*. Een huis op maat gemaakt, want de imposante boom in de tuin wilde hij niet kappen: ‘Waar de boom naar rechts knikt, buigt ook het houten dak naar rechts.’ En componist Gustav Mahler ten slotte, bezat maar liefst drie hutjes waarin hij componeerde. Hij had een sterke aversie tegen welk geluid dan ook, inclusief fluitende vogeltjes. En het dienstmeisjes dat hem zijn ontbijt bracht, nam een omweg zodat hij haar niet kon zien – alles om zijn gedachten- en ideeënstroom maar niet te hoeven onderbreken.

GEEN RUIS

Hannah van Munster is beeldhouwster en schrijfster, een paar jaar geleden verscheen haar debuut *De Trompetboom* – een boek dat ze niet had geschreven zonder haar tuinhuis. “Ik had al wel allemaal fragmenten geschreven, maar pas in dit huisje kon ik het afschrijven.” Haar huisje staat achter in de tuin, een Scandinavisch ontwerp van Russisch hout. “Ik heb het eigenhandig in elkaar getimmerd, het laatste gedeelte in de vrieskou omdat het wat minder snel ging dan ik dacht. Toch was dat ook mooi hoor, in van dat mooie heldere winterlicht.” Wat Van Munster vooral prettig vindt, is dat ze op deze plek niet meer overvallen wordt door wat ➡

'Het voelt als een minivakantie:
er zijn geen huiselijke beslommeringen,
je ziet de afwas niet staan'

Groot hoeft een eigen plek niet te zijn. Klein en overzichtelijk is misschien juist wat je nodig hebt

ze allemaal nog moet doen. “In mijn ‘echte’ huis kan ik niet nadenken over waar ik mee bezig ben, ik kan die ruis niet uitzetten. In mijn tuinhuis is eenvoudigweg geen ruis. Hier liggen geen spullen die me afleiden, hier liggen juist een paar met zorg gekozen spullen die me kunnen inspireren: een boek waar ik eens inkijk, een mooie steen. Ik denk ook dat het rust geeft omdat het zo basaal is. Het leven is al complex genoeg en het is fijn om alles tot een zekere eenvoud terug te brengen – net als bij kamperen.” De tuin is een mooie scheidslijn tussen het woonhuis en het werkhuis. “In die tuin zit ook werk, maar dat gaat heel terloops: ik veeg even iets weg of trek wat onkruid uit en dan ben ik hier.” In de winter schrijft ze met een klein gaskacheltje aan, het raam een stukje open voor de zuurstof. “Dan zit ik wel met een jas aan en een deken om me heen, zoals het hoort eigenlijk. Het is ook heel prettig om het hier geschikt te maken: ik stook het in tien minuten warm en dan moet ik ook aan de gang – geen gedraal. Terwijl als ik een weekend niet heb geschreven, moet ik er echt weer inkomen en moet ik mijn personages weer leren aanvoelen. Maar daar is dit huisje ook heel fijn voor: gewoon maar een beetje zitten en in mijn papieren rommelen, dan ben ik er onbewust al mee bezig.” Van Munster kan wel beeldhouwen met haar kinderen in de buurt, maar schrijven gaat niet. Ook haar vriend mag eigenlijk niet in het

huisje komen. “Die komt nog weleens leuteran. Dan gaat-ie zitten met een kop thee en blijf ik vervolgens stil, waarna hij na een tijdje zegt: ‘O, ik moet weer gaan.’ En dan gaat-ie.”

HET HOEFT NIET ZO INGEWIKKELD

Kunstenaar of niet, tegenwoordig werken steeds meer mensen vanuit een kantoor in hun tuin. Alex Johnson schreef er een leuk boek over, *Shedworking. The alternative workplace revolution*, met foto's van jaloersmakend mooie tuinhuisjes, en meer dan dat. Niet alleen het ‘klassieke’ houten schuurtje, maar ook yurts uit Mongolië (grote, ronde nomadententen), *shepherds huts* (soort van schaapherdersschuurtjes) en een *hut-on-a-roof* (kant-en-klaar minihuisje voor op het dak, mocht je geen tuin hebben). Johnson weet zo enthousiasmerend over *shedworking* te schrijven, dat je – als je niet oppast – vandaag nog een *shed*-bouwpakket bestelt: ‘Terwijl ik dit schrijf vanuit mijn tuinhuis annex kantoor, zie ik vlak naast mijn raam de pimpelmezen fluitend het vogelhuisje in- en uitvliegen, zie ik hoe hard mijn uien groeien en start ik vervolgens op mijn laptop een videoconferentie met een zakencontact in New York. (...) Een *shed* is *me-space*: ingericht zoals je zelf wilt, de muziek staat zo hard als jij wenst en je draagt kleding waarin je je lekker voelt. Je voelt je er gelukkiger, werkt beter en bent sneller thuis. *Welcome to shedworking.*’ Klinkt ideaal. Maar mocht je daar de middelen noch de ruimte voor hebben: zo’n stukje privacy hoeft helemaal niet zo ingewikkeld te zijn. Een bureau op de overloop of een plank tegen een verloren stuk muur kan ook al een hoop plezier geven. Zet er een comfortabele stoel voor, geef de muur een likje verf en hang de plaatjes en foto's op die jou inspireren (geen overleg nodig). En laat al je huisgenoten weten: dit is vanaf nu mijn eigen plek. ●

FIJNE SITES

- * www.hermitshouse.net voor wie iets anders wil dan het standaard tuinhuisje
- * www.tuinhuisjesland.nl 325 soorten tuinhuisjes, overzichtelijk neergezet
- * www.shedworking.co.uk de website bij het boek uit het verhaal
- * tinyhouseblog.com/about 'Living simply in small spaces'

BOEKEN

- * *Shedworking. The alternative workplace revolution* van Alex Johnson
- * *Cabin Fever: Sheds and shelters, huts and hideaways* van Marie-France Boyer
- * *The small house book* van Jay Shafer

TEKST CAROLINE BUIJS FOTOGRAFIE JOHNER, GETTY IMAGES